

господарської діяльності, а в кінцевому підсумку посприяють зміцненню фінансової безпеки, розширеному відтворенню економіки та зростання добробуту громадян нашої держави.

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Пугач О.В., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Серед численних економічних проблем, які постали перед Україною у період переходу її від командно-адміністративної до ринкової форми ведення господарства, чільне місце посідає створення ефективної системи оподаткування юридичних і фізичних осіб. У цьому зацікавлена як держава, податкові органи, так і платники податків. Тому особливої актуальності набувають дослідження теоретичних, методологічних і прагматичних підвалів податкової політики та формування податкової системи в державі. Діюча сьогодні в Україні система оподаткування формувалась протягом десятиріч. Вона відіграла свою позитивну роль на етапі становлення України як незалежної держави. Однак подальший розвиток ринкових відносин та поглиблення ринкових перетворень все більше підкреслюють наявні в ній недоліки.

Наразі діюча система оподаткування не є досконалою і не повністю відповідає вимогам часу. Сьогодні ще існують неузгодженості та протиріччя окремих норм податкових законів, їх нестабільність, безсистемне надання пільг та перекручування суті окремих видів податків. Податкова система в кожній країні є основою економічної системи. Вона, з одного боку, забезпечує фінансову базу держави, а з іншого – виступає головним важелем реалізації державної економічної політики. В умовах формування ринкової економіки виконання доходної частини Державного бюджету України є одним із актуальних завдань, успішне вирішення якого створює сприятливі умови для суспільного розвитку. Діюча система оподаткування сьогодні не задовольняє ні державу, ні платників податків. Цілий ряд прорахунків та перекосів, які були допущені при її створенні, призвели до того, що податки не виконують повноцінно ні фіскальної, ні стимулюючої функцій.

У результаті функціонує податкова система замість стимулювання виробництва спричиняє його скорочення, а замість поповнення доходної частини бюджету – призводить до його зубожіння.

Одним із недоліків податкової системи України є досить часті перевірки їхньої діяльності працівниками податкових органів та інших державних структур.

---

* Науковий керівник – Луценко О.А., к.е.н., доцент

Надмірне підвищення норми оподаткування призводить до збільшення доходів тіньової економіки і згорання легального бізнесу, а також до скорочення податкової бази. Рівень податкової ставки повинен враховувати можливості платника податку, тобто рівень його доходів. Порушення цього принципу призведе до того, що додаткове податкове навантаження ляже на законслухняних платників податків або на тих, хто має можливості ухилитися від оподаткування.

У процесі реформування системи оподаткування в Україні важливою проблемою є не лише рівень податкового тягаря, а й оптимальне поєднання прямих і непрямих податків. Слід зазначити, що в останні роки у вітчизняній системі оподаткування спостерігається тенденція до збільшення частки прямих податків, що відповідає практиці розвинутих країн. Переваження справедливих прямих податків дасть змогу уникнути таких негативних наслідків, як зубожіння більшості населення, подальший спад і занепад вітчизняного виробництва, нездатного конкурувати з дешевою продукцією іноземних фірм, тощо.

У процесі реформування системи оподаткування в Україні необхідно докорінно змінити ставлення до місцевих податків і зборів, суттєво підняти їх значення у формуванні доходної частини місцевих бюджетів.

Як свідчить практика, неможливо побудувати ефективну податкову систему, не сформувавши платника податку як елемент податкової системи, як суспільний інститут. Для цього потрібно проводити всебічну організаційну і просвітницьку роботу з платниками податків, урегулювати і вдосконалювати інформаційні потоки між платниками податків та органами контролю за їх сплатою, а також враховувати соціально-культурні й психологічні особливості громадян країни, усталені традиції при прийнятті рішень у галузі оподаткування. Сплата податків має носити обов'язковий характер. Система штрафів і санкцій, громадська думка у країні мають бути сформовані таким чином, щоб несплата або несвоечасна сплата податків були менш вигідні платникові, ніж вчасне і чесне виконання зобов'язань перед бюджетом.

Отже, механізм оподаткування дуже складний і потребує деталізованого розгляду. Серед недоліків можна назвати неефективну правову базу, яка проголошує діяльність податкової системи України. Друга проблема – це податковий прес, який законодавчі органи не в змозі поки що послабити тому, що дефіцит бюджету потребує збільшення доходної частини для його покриття. Повинна використовуватись диференціація ставок податків в залежності від виду діяльності та розміру отриманого доходу. Податкова реформа в Україні повинна бути спрямована на усунення основної проблеми – зняття податкового тягаря. Основною метою реформування системи оподаткування є сприяння стабілізації матеріального виробництва, підвищення його ефективності, на цій основі задоволення державних та соціальних потреб.